

Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (29). Johannes Bosco *Tom Zwaenepoel*

Wie professioneel of privaat te maken heeft met opvoeding en levenswijsheden zoekt voor de omgang met opgroeiende jongeren kan te rade gaan bij Johannes Bosco. Zijn eenvoudige en doeltreffende raadgevingen brengen volwassenen ertoe op een zinvolle wijze om te gaan met opgroeiende jongeren. Ze krijgen tips voor een opbouwende relatie tussen de verschillende generaties, want „opvoeding is een zaak van het hart” (*Epistolario* 4, 209). Zo luidt het in Don Bosco's pedagogische principes: „Maak geen ijskoude bemerkingen, zeg geen kwetsende woorden. Zeg de schuldige gewoon: 'Ik ben niet tevreden met jou.' In negen van de tien gevallen volstaat dit. Laat de vrijheid een brede ruimte. Discipline is een middel, geen doel. Gooi de hond in het water; hij zwemt!” Voor Don Bosco is het belangrijk te beseffen dat jongeren niet alleen bemind moeten worden, ze moeten ook weten dat ze bemind zijn.

Johannes wordt in 1815 geboren in het Noord-Italiaanse stadje Castelnuovo d'Asti. Aanvankelijk werkt hij als boerenknecht en herder en vanaf zijn vijftiende gaat hij op school. Na zijn priesterwijding in 1841 ontfermt hij zich over de werkende en verwaarloosde jongeren van Turijn. In meerdere stadswijken opent

hij scholen, tehuizen en opleidingscentra. Bovendien geeft hij tijdschriften en boeken uit. Onder groot protest van de bevolking en de overheid groeit uit de begeleiding van de jongeren zijn oratorium van de heilige Franciscus van Sales (1846) en de congregatie van de salesianen van Don Bosco (1859) met als opdracht de opvoeding van moeilijke jongeren. Met Maria Domenica Mazzarello roept hij de zusters van Don Bosco in het leven voor de opvoeding van de meisjes (1872). Johannes sterft in 1888.

Dat Johannes zich bij zijn opvoedingswerk en zielzorg laat inspireren door Franciscus van Sales, blijkt uit de naamgeving van zijn nieuwe congregatie, de salesianen. Hun levensideaal bestaat erin zoekende en vertwijfelde mensen oriëntering en geborgenheid te geven. Iedereen heeft nood aan vertrouwenspersonen die leiden, bijsturen en loslaten. Ook de 'grote' Don Bosco. Hij steunt op leerkrachten, geestelijke leiders en vooral zijn moeder, die hem op moeilijke momenten troost en helpt. Zoals anderen voor hem een toeverlaat zijn, zo staat ook Johannes ten dienste van zijn medemensen. Hij wint hun vertrouwen door zijn grappige en optimistische aard en zijn groot inlevingsvermogen.

Voor hem zijn jongeren „vindplaatsen van God”. De confrontatie met jeugdige delinquenten in de Turijnse gevangenissen brengt hem ertoe in de volkswijk Valdocco een eigen oratorium uit te bouwen: een gebeds- en opvoedingsruimte met speel- en ontmoetingsruimte, een thuis, een school, een parochie op maat van jongeren. Hij vernieuwt het Italiaanse opvoedingssysteem en stelt een einde aan sociale wantoestanden door bijvoorbeeld goede arbeidsovereenkomsten tussen de jongeren en hun werkgevers op te eisen. Hij laat huizen bouwen waarin arme jongens kunnen uitgroeien tot gevormde arbeiders, eerlijke burgers en goede christenen.

Met zijn uitstraling, pedagogische gedrevenheid en gelovige inzet wordt de 'koning van de straatjongens' een van de succesvolste opvoeders van de negentiende eeuw. Zijn vorming omvat verstand en hart, lichaam en ziel, beroepsopleiding, sport en vrije tijd. Zijn 'integrale' opvoeding vindt plaats in een ongedwongen klimaat en bevat met theater, muziek en vrijetijdsbesteding sterk kunstzinnige componenten. Door het nemen van beslissingen in hun vrije tijd, krijgen zijn leerlingen zelfvertrouwen en een hoge gevoeligheid voor hun medemens.

Met zijn salesiaanse opvoedingsstijl wil Johannes de jeugd begeleiden op zijn zoektocht naar vrijheid, zelfstandigheid en zingeving. Hij wil jongeren ruimte bieden om verantwoordelijkheid te dragen in concrete situaties, met de nadruk op verbondenheid en dialoog tussen jongeren en volwassenen. Als opvoeders en leerkrachten voor leerlingen aanspreekbaar zijn, ontstaat wederzijds vertrouwen, ook vandaag in de eenentwintigste eeuw.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

9 januari, 20.40 uur, Canvas. In *Belga Sport*, documentaires over memorabele momenten en verhalen uit de moderne sportgeschiedenis, *Criquelion-Bauer. De vloek van Ronse* over het WK wielrennen 1988.

12 januari, 14.05 uur, VRT één. *Di-notopia*, fantastische avonturenfilm uit 2009 over twee jongens die op een onbewoond eiland verzeilen.

12 januari, 15.30 uur, Canvas. *Altiplano*, Belgisch drama uit 2009 van Peter Brosens en Jessica Hope Woodworth over een oorlogsfotografe en een oogchirurg.

14 januari, 21.40 uur, Canvas. *The Race*, documentaire over de beruchte mannenfinale van de honderd meter tijdens de Olympische Spelen in Seoul in 1988, met Ben Johnson als winnaar.

15 januari, 21.35 uur, Canvas. In *Beeldgeheimen*, ARTE-documentaires over tot de verbeelding sprekende gebeurtenissen uit de twintigste eeuw op basis van nieuw en onbekend beeldmateriaal, *De manifestaties op het Tiananmenplein* (1989).

De vrome kudde

Geen zorg *Ingezonden door Jan Umans*

Gesprek met de doktersassistente:

– De vroegst mogelijke afspraak kan op 6 maart eerstkomende, mevrouw.

– Kan het echt niet vroeger? Misschien ben ik tegen die tijd wel dood!

– O, daar hoeft u zich geen zorgen over te maken. U kunt uw afspraak altijd annuleren.

Winter *Ingezonden door Patrick Dendoven*

Het is verdorie koud, deze winter. Zie ik daar mijn advocaat over straat lopen met zijn handen in zijn eigen zakken.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

coach bewijsvoering	gedeelte brede landweg	Afrikaan visgerei	insect	Turkse titel muziekstuk
↓	↓	↓	7	↓
deel v.e. golfbaan trema	↓	↓	slang dakspar	2
↓	↓	↓	4	taaleigen
onder- richt durf	3	ingedikt sap bazige vrouw	↓	↓
↓	↓	hoofd- deksel perceel	↓	tijdelijk kegel- vormig
rivier in Italië	schilders- gerei aanw. vnw.	5	↓	open plek in een bos
↓	↓	muze	↓	↓
slot manier van lopen	↓	↓	voor	1
↓	8	olie- houdend gewas	↓	6

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: KLEMTTOON

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---